

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Synopsis Vitæ, Ac Virtutum P. Antonii Iulii Brignole E Societate Iesv

Visconti, Giovanni Maria

Antverpiæ, 1671

Cap. XIII. Obedientia & regularis observantia P. Antonii Iulii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43372

se decrevisse deinceps vivere in illa perfecta paupertate.

C A P V T X I I I .

*Obediencia & regularis observantia P.
Antonii Iulii.*

Pietati, Mortificationi, Pœnitentiæ & aliis suis virtutibus conciliabat securitatem P. Antonius Iulius caractere religiosæ Obedienciæ, quæ fuit in tali viro plurimum admiranda; eo quod ingressus esset Societatem jam maturus: cujus ætatis videmus quosdam intrasse quandoque in Religionem, sed paucissimos illorum se ita accommodasse, ut essent in omnibus obsequentes, utpote longo tempore assueti vivere suo arbitrato. Nec solum erat vir provectus; sed in Senatorio Patriæ suæ munere versatus, solitus imperare, & suo consilio regere præter privata, insuper publica negotia. Ad hæc pollebat ingenio acri, & tenaci suæ opinionis, ac sententiæ, ut videre erat quando obedienciâ aut paupertas

voluntaria eum non cohibebat; quod non facilè se pateretur dimoveri à suo iudicio maximè in objectis, quæ speciem boni præ se ferebant: quæ res potuissent multum eum labefactare, & imperfectum reddere in obediendo: verum enim vero cum ita esset obnoxius illis periculis, ad quæ solent abripere parum ordinati fervores, ut Patres ejus amici & voce, & litteris admonuerint, singulariter, huic hosti debellando sedulam operam navaret; tanta cura in hoc bellum incubuit, ut non obstante lucta difficillima, evaserit obedientissimus in summo gradu, quantum ullus juvenis, & quantus ullus Novitius; vere conversus & effectus sicut parvulus, ut testati & admirati sunt omnes, quotquot habuit, Superiores: & ut demus aliquod specimen, satis erit dicere, eum, quod concernit munus Concionatoris, non sciri umquam, vel affectasse, vel recusasse, vel petiisse aliquid directè, vel indirectè, per se, vel per alios; non civitatem, non pulpitum, non tempus, non facere, non omittere: si excipias solas sollicitationes Su-

perius commemoratas, quibus supplicabat ut posset talentum suum impendere in locis minus celebribus & honoratis. In quo declarabat elegantiam ingeniosam suæ Obedientiæ: etenim licet hoc maximè seriò expeteret, subdebat se tamen penitus menti Superiorum; ad quorum solum nutum transferebat se ad diversa loca: vocabant, revocabant; ibat redibat; mutabant pulpita obmutescibat; itinerum molestias subibat æque semper hilaris; jubebatur prædicare, prædicabat; dicere in tempore & extra tempus, dicebat; desistere, desistebat. Quando autem erat invitatus ad aliquam cathedram primariam, aut infimam, qualemcumque, ut scribit Pater, qui repertus fuerat; nunquam ex ore ejus aut calamo extorqueri potuit minimum signum propensionis, ut diceret ita, vel non; placet, vel displicet; ad aliquam rem particularem, quæ se offerebat, respondebat quidem terminis religiosè urbanis, sed cum indifferentiâ æquali in omnibus, & dependentiâ à Superioribus; nec adiciebat verbum de suo, quo ostenderet

deret desiderium, vel impedimentum:
& licet illi videretur, quod locus vel
functio ob laborem, aërem, vel aliam
circumstantiam possent grave damnum
sanitati creare & vitæ: re semel pro-
posita simpliciter Superiori, acquiesce-
bat, & tranquillo animo obsecundabat.
Senæ cum degeret, ubi fuerat concio-
natus per æstatem, & manebat ad di-
cedum per adventum, scripsit ad Soro-
rem in hunc modum: *Pro tua in me hu-
manitate, soror mea, velles, ut tibi aliquid
de me nuntiarem, & ego contra fugio mul-
tum scribere; quia perpetuo dum mei recor-
dor, occasionem habeo deglutiendi bolum
aliquem amarum. Heri tamen die natalitio
Virginis intemerata finiui concionem, &
resumam 1. Novembris in templo nostro, &
deinde incipiens Adventum Ecclesiasticum,
dicturus sum in Cathedrali; nisi aër ille fri-
gidissimus & subtilissimus mihi facessat ne-
gotium: sum tamen ad beneplacitum Supe-
riorum, & quod consequens est, Dei, sem-
per paratus. Illi sunt de statu meo affatim
informati, & cum eo obdormisco. Romam
pergam, quando mihi dicent ut vadam. Il-
lum contemptum valetudinis propter*
Obe-

Obedientiam palam fecit, quando illi impositum erat Genuæ Concionatorem agere, ubi passurus erat aërem subtilissimum, suæ sanitati apprimè contrarium; scripsit ad Amicum se eo destinatum ad dicendum per æstatem, & se non invitum eo proficisci, ut exponeret vitam discrimini intuitu Obedientiæ, quamvis expertus esset aërem illum è diametro adversum suæ valetudini ob subtilitatem. Tanto plurius æstimabat Obedire quam vivere; cumque esset illi consilium datum à quibusdam Amicis, ut se excusaret à concionibus æstatis, & adventus; ne se perpetuo exhaustum iret, & pergeret ulterius pessumdare, uti antea acciderat; numquam illis consiliariis assensus est, sed missus perrexit semper, & vitam suam immolavit in victimam Obedientiæ.

Parum illi erat generose obtemperare in rebus arduis & majoris ponderis; fuit præterea accuratus in observandis studiose omnibus apicibus Obedientiæ & regulæ. Virtus in homine provecto tanto magis inusitata, quanto magis
quan-

quandoque Seniores se sinunt decipi, ut existiment ista crepundia Novitiis esse propria, se autem indigna. Non ita P. Antonius Iulius; in omnibus enim observantiis erat irreprehensibilis, atque pro rebus minimis petebat licentiam, nec utebatur epikiis, nec acquiescebat permissionibus in commune datis; sed subiiciebat se semper & ubique, toties quoties, dictis Superiorum: ita, vel non. Ad hæc in tyrocinio exercebatur quando Domina ejus Mater institit apud P. Rectorem & Magistrum Novitiorum, ut posset epulo aliquo forensi omnes Novitios recreare in uno suo prædio suburbano, & ratio dictabat esse permittendum. Ibi P. Antonius Iulius petiit à Domina, ut procuraret sibi è domo sua librum quemdam Spiritualem, quem nominabat; sed reversus ad novitiatum, & reflectens super ea petitione damnavit eam, ut inobedientem, & inobservantiæ ream, utpote factam sine scitu Superioris; quamobrem derepente eum accessit, & petiit sibi injungi, poenitentiam: missoque libro noluit eum inspicere: sed
detu-

detulit ad eundem, inquiring sibi sufficere Thomam à Kempis. Quamvis autem bene animadvertatur illam observantiam sapere Novitium, non fuit tamen privativè Novitii: sed in ea semper perstitit, & incrementa sumpsit; quando enim postea erat jam Concionator maturus complurium annorum, & sæpè exhortabatur Moniales, habebat inter sua proposita notatum istud pusillum: *Non videre Moniales finita concione, nisi facta Superioris potestate.* Nec hoc solum, siquidem postea Mediolani, cum ex catharro laboraret, Domina ejus Soror misit quatuor pastillos parvos ex saccharo, rosaceo liquore infecto conditas, enixè postulans, ut hoc pauxillum non aspernaretur. Primum se excusavit prætexens ejusmodi delicias ibi non quadrare; deinde tamen subjunxit se absolute eas non posse recipere, eo quod sibi non esset licitum. Aliàs fuit illi datum exiguum frustum ex osse, vel ex ebano ad calamos recondendos: sumpsit quidem: sed ecce recordatus se non habere licentiam ad accipiendum, illico restituit; nolens ne
qui.

quidem cum tacita, & nisi certissima
venia admittere etiam rem tam parvi
pretii, & eam prius non flagitare, etiam
cum animum haberet flagitandi: sibi
enim persuadebat parvis illis laxitati-
bus (ut revera sunt) observantiam sen-
sim sine sensu dilabi, & ejus splendo-
rem offuscari: Ibat ergo prius re ipsa
veniam petitem, & ea concessa acci-
piebat, quod offerebatur. Transibat
Alexandriam, quando ei allatum epi-
stolium unius Monialis sibi consangui-
neæ, in quodam parthenopæo istius
oppidi: noluit admittere. Quapropter
Monialis consultum putavit rogare P.
Rectorem, ut illi traderet: atque ita
legit. Non continebat aliud, quam ut
dignaretur exhortationem habere ad
illas sacras Deo Virgines; cui petitioni
non annuit priusquam P. Rector eum
monuisset, ut responderet se earum
desiderio obtemperaturum: è vestigio
hoc respondit, & illis postridie adfuit,
fecitque exhortationem exceptam,
cum devotione & fructu notabili illa-
rum animarum, quæ anhelaverant ut
frangeret illis panem verbi Dei. Nec
so-

solum in Collegiis quando per transennam ibi hospitabatur, sed etiam quando extra domum erat, non putabat sibi licere dispensare, in regula, quam poterat observare: ac proinde cum moraretur in Episcopio Cremonensi, in quadragesima, quam istic concionabatur; si occurreret necessitas scribendi, mittebat litteras apertas ad Superiorem Collegii, ut lectas, si videretur, obseraret: & una quidem vice, quæ cogebatur scribere litteras, quæ festinato opus habebant, dedit illas apertas Secretario Domini Episcopi; precatus ut sigillum apprimeret si putaret consultum; quia sibi dicebat deesse talem auctoritatem.

Non formidabat revelare quod viveret in tam exacta observantia: unde cum non nemo in Domo Professa Mediolanensi venisset ad ejus cubiculum, ut cum eo quid ageret, dato signo ad examen conscientiaë meridianum, eo stante ad januam, non quæsit prætextus, sed libere edixit, nunc pulsatum est ad examen, alias videbimus invicem. Similiter vocatus à Portario
tem

tempore secundæ orationis, respondit, hoc manè dormivi, non possum, si quispiam, quidpiam me velit, non possum venire, nisi absoluta meditatione. Si per aliquam extraordinariam occupationem non potuisset statuto tempore exequi res observantiæ religiosæ, non putabat sibi permissum se excusare, nec iis partem aliquam subtrahere: sed in eo se gerebat cum sancta quâdam libertate: & quando partem aliquam orationis debebat perficere in templo aut in loco publico; non formidabat videri, quod metiretur tempus clepsydra, ut esset securus non diminuisse se momentum tam pretiosæ sibi occupationis, & ex devotione, & ex obedientiâ sibi impositæ. Nec aliter faciebat etiam quando iter faciebat; observavit quippe idem quando profectus Cremonam, rediit in rheda Illustrissimi Antistitis, comitem habens Secretarium, ut supra commemoratum est. Vix enim conscenderat vehiculum quando extraxit suam clepsydram ad horam meditationis integrè complendam. Nec bono illi Sacerdoti hoc ægrè
X fuit,

fuit, ut quandoque nonnullis fit, quibus observantia videtur mali moris, & displicet præsertim sæcularibus: verum hic ob hanc pietatem & accuratam observantiam summum erga eum amorem, & hausit, & retinuit; de hinc fuit visus tam sæpè cum clepsydra penes se, quod ista accuratio fuerit æstimata, tam illi propria & familiaris & boni exempli, ut dum deliberarent Patres ab ejus decessu de ejus adumbranda effigie, & adiiciendo aliquo religioso judicio, quod eum propriè ad vivum designaret, fuerint ex illis aliqui ejus sententiæ, quod deberet pingi genuflexus in oratione, vultu plane humili, & devotionem spirante, apposita juxta illum clepsydra in terra, prout moris habebat. Hæc ejus tam perfecta observantia maximè in rebus spiritualibus, etiam post mortem, fructum in aliis operari non cessavit, sive per præsentiam, sive per conceptum. Etenim Religiosus magnæ auctoritatis & dotibus eximiis præditus, nec temerarius, de se narravit; quod cum aliquoties P. Antonium Iulium rogasset

set adhuc viventem, ut suis precationibus, sibi à Deo aliquas gratias de novo impetraret, uno mane se illi jam defuncto commendavit ad aliam obtinendam; vesperi deinde illius diei, dedit se per modum diverticuli lectioni Poëtæ vulgaris; & licet superveniret tempus præscriptum à regula ad faciendum examen conscientiæ, sivit se tamen seduci delectatione illius lectionis: quando ecce illi visum est, se cernere stantem ante se P. Antonium Iulium in habitu concionatorio cum superpellicio & stola, qui illum intuebatur fixo oculo, austero vultu, & ad severitatem composito; nec loquebatur tum quidem exterius verbum ullum: sed eodem tempore sensit sibi inspirari huiusmodi cogitationem: Iste non est modus consequendi gratias: & unà illi videbatur librum, quem tenebat, sibi fuisse ereptum è manibus, & conjectum in terram, ubi deinde deprehendit cecidisse. Si hæc fuerit præsentia realis P. Antonii Iulii ordinata à Deo, fuerit certe ad secundandam, & remunerandam exactam istius sui observan-

tiam famuli: fin vero fuerit tantum imaginatio istius, qui retulit; bene apparet, quam altum conceptum religiosæ suæ accurationis reliquerit impressum P. Antonius Iulius in animis eorum, qui eum ex usu & visu noverant: sufficit etenim hæc ad formandam in persona matura non tantum sinderesim, sed etiam vivam talem apprehensionem culpatae inobservantiæ, & imprimendum terrorem.

Et profecto tantum illi in amoribus fuit ista ordinata harmonia & concentus bene distributorum operum, quæ observantur à Religiosis; ut in officio concionandi (quemadmodum habebat complacentiam quod laboraret in bonum animarum) id illi parum fuerit gratum, quod ob varietatem itinerum, locorum, & impedimentorum, cui obnoxium erat ministerium illud, causaret necessitatem ordinis, in vita religiosa stabiliti, subinde turbandi. Atque ideo scribens ad quemdam amicum expetiit precum ejus subsidium, inquit: *Opus habeo ope tua ne deterior sim, interim quo alii meliores evadunt, in*
fun-

functione, quæ & ob itinera quæ emetior;
& propter varietatem hominum, cum quibus versor; & propter habenas solutas, quas habeo; & propter turbationem horologii religiosi, ex natura sua periculo exponit, precipitandi in torporem animos robustissimos: quid futurum credis de debilioribus qualis est meus?

At non erit fortasse tam mira in isto viro, tam exacta Obedientia in minimis quidem, verum creberrimis, & tepido Religioso molestissimis observantiis; quantum in fidelissima sinceritate, cum qua, ut supra vidimus, exposebat conspectui suorum Superiorum totum suum intimum & extimum, bonum, & malum, virtutes, mortificationes, & sensa animi sui; quoniam in illa, & cum illa exercebat magis illam suam supra laudatam sui iudicii diffidentiam, submittendo illam censuræ Sacerdotis; cuius magis intererat lepram, vel sanitatem internam discernere, de qua alibi est dictum à me quidpiam. Itaque non contentus directione, quam aliquoties à Superiore accipiebat; & desiderans plus imme-

diatam & frequentem, petebat aliorum interventu in rebus plurimis iisque minutioribus studiosius gubernari, nedum in primis annis vitæ religiosæ, quibus unusquisque se timet, & habet suspectum: sed insuper in ultimis, quibus solent quam plurimi de se præsumere, & non timere, nisi sint prudentiores. Atque adeo in folio supradicto quod exhibuit P. Provinciali, quatuor mensibus, antequam ad Superos migraret, conclusit, inquiens: *Supplico præterea R. V. ut considerare dignetur, an non videatur consultum, ut habeam directorem particularem, qui me deducat per vias rectas: quia omnino promptus sum & paratus, me ejus directioni submittere, ad eum modum, quem R. V. censuerit expedire.* Et nominabat unum qui illi occurrebat, & quem pro censore tam rigido habebat, ut nulla in re dissimulasset. Quando deinde nactus erat unum, qui eum strenue commonefaceret, & consilio adesset opportunius; quantâ promptitudine obtemperarit, patuit Lucæ, dum istic per quadagesimam sacrum Oratorem ageret. Cum,
ex

ex metu ne excederet in rigore erga se,
& fervore erga alios, P. Præpositus
Genuensis commendasset (quod Su-
perius commemoratum memini) ut se
regeret juxta consilium unius Patris ex
tertio anno, qui ibat illi socius. P. An-
tonius Iulius præstitit se tam facilem,
& obsequentem ut (sicut scripsit ipse-
met ille Pater) mihi opus fuerit cir-
cumspectè cavere, ne excideret mihi
verbum, quo patefacerem meam in-
clinationem; quia totum interpreta-
batur in sensu regiminis illi injuncti;
nec aliud respondebat aut faciebat,
sed statim acquiescebat & obediebat.
Quantum autem sibi congratularetur,
quod videret se ad hanc normam com-
positum, & securum redditum adim-
plere se hoc modo voluntatem Dei,
colligi & adstrui ulterius potest ex eo,
quod supra scriptum ab eo memini-
mus, ad arbitrum unum conscientiaë
suæ, virum revera valdè religiosum,
& disertum Spiritus Magistrum; à quo
cum quæsiisset judicium de certis du-
biis in particulari, subjunxit: *R. V. non
spectet aliud, nisi obligationem quam habeo*

ego, ex voto mihi impositam; ad faciendum id, quod judicaverit melius ad divinam gloriam, & bonum meum spirituale. Ego autem per gratiam Dei conabor quam accuratissimè exequi sententiam suam, quam pro Sancta venerabor. Unde manifestum est non fuisse contentum correxisse suum illum timorem claudicandi in virtute, per vincula ordinaria Obedientiæ præstitæ Superioribus: sed voluerit etiam voto particulari eam asserere non minus difficili quam perfecto, voto inquam obedientiæ erga suum Spiritus instructorem. Si umquam sibi videretur non obedivisse cum ea promptitudine & simplicitate, cujus sibi præfixerat perfectissimam idæam; pœnitebat eum privatim & reprehendebat se publice cum gravi sensu. Dum habitaret in Collegio Mediolanensi revertens quodam die de foris domum; postquam pluribus vicibus pulsasset, Ianitor tardabat venire, ut intromitteret: quid faceret Pater? discessit ut intraret per lateralem portam templi, & inde in domum: sed socio eum memorem reddente, regulæ, non
in-

intrandum nisi per communem januam domus, regressus est, & iterum atque iterum nolam traxit; cumque diu frustra expectasset, arbitratus est circumstantiam prævalere legi, & per portam Ecclesiæ ingressus est: Sed non transiit dies ista, quin dicta fuerit de hoc defectu ejus publicè culpa, & imposita pœnitentia non terminis ordinariis, sed verbis valde exprimentibus, aggravantibus ejus humiliationem: unde habetur certum quod ipse considerata secum melius illa actione, & comperta pro prævaricatione observantiæ regularis, conjecerit in chartam eandem istam formam, qua interius seipsum arguerat; precatusque fuerit Superiorem, ut curaret publice legi in mensa, quo non videretur à suamet humilitate dictata, sed ad majorem humiliationem ab eodem Superiore directè inflictâ.

Paucissimæ tamen sese obtulerunt occasiones accusandi se, quod non perfectè impleisset, secundum præscriptum regularum, Superiorum voluntatem: nec illud ferè unquam continge-

bat; nisi quando illi præscriptum erat, vel suasum, indulgeret sibi nonnihil amplius recreationis vel commoditatis: verum in una investiva publica, quam obtinuit, ut sibi faceret post vacationes Mediolani, posuit diserte in enumeratione defectuum, etiam illud: *non sum executus, sed potius feci contrarium ejus, quod Superiores, ut suam erga me exhiberent charitatem, & benevolam humanitatem, mihi non semel dixerunt, puta, ut me recrearem.* Ecce qualia fuerint argumenta inobedientiarum ejus, in quibus tamen & in omni alia materia, volupe illi erat, ut Superiores de se libere disponerent, & gaudebat quando voluntatem suam frangebant: quæ quia in aliis vix rumpi poterat, uti dictum, nisi in commoditatum & recreationum usu; si quandoque talis obedientia accideret loquebatur cum satisfactione, & sibi multum plaudebat. *Placet mihi, inquit, iste modus: Superior tam humanus est, & ego habeo repugnantiam, ut hisce diebus morer in villa. Bene habet, ob id ipsum vade, & te crucia. Mihi placet multum. O placere paradoxum!*

natum ex displicentia, & è diametro
oppositum displicentiæ illorum, qui
etiam in objectis, quæ appetunt, nau-
seam sentiunt, si sint imperata modo
aliquanto minus molli, quam queat
sufferre delicata sensibilitas. Non po-
terat quidem aliter esse, quin senti-
ret difficultatem in transcribendo &
subiiciendo suum velle, & multo ma-
gis flexibiliter conformando illud opi-
nioni suorum Superiorum; & quidem
oppidò magnam, cum esset genii vi-
vacis, & ingeniosus: sed gloriosè
victor lubentiam suam jugo Christi
subiiciebat, uti aliquando exposuit
Patri, cui multum confidebat, &
quem consuluerat super casu aliquo
particulari. Quod ille exhortatus eum
fuisse, ut totum se traderet Sanctæ
Obedientiæ, rescripsit illi his verbis:
*Vestræ benevolæ confortationes efficaciter
in me operatæ sunt. Adeo ut, quamvis
in substantia mearum operationum fue-
rim satis firmus, volendo voluntatem
meorum Superiorum servare pro regula;
tamen circa aliquas circumstantias acci-
dentales, cum essem forte tentatus, ne*
ad-

*adhiberem modum planiorem, & sincerio-
rem, in quo nulla esset formido, quod amor
proprius in partem posset venire, & vitium
facere in holocausto; sed jam à Spiritu ro-
boratus, qui calamum hunc direxit, decre-
vi me gerere prorsus instar baculi senilis,
& corporis mortui. R. V. me juvet suis ora-
tionibus, ne propter illam meam resolutio-
nem, deserant me tentationes; sed ad om-
nem occasionem, quæ quotidie una ex alia se
offert, redeam in arenam ad decertandum
alacriter forte certamen. Ita ille: Atqui
Christus dominus noster se bonum du-
cem præbuit tam egregii militis, & cer-
tamen forte dedit illi ut vinceret, ac dein-
de ut verus obediens loqueretur victorias.*

C A P V T X I V .

*Opinio virtutum in qua erat P. Antonius
Iulius, & felix transitus ad me-
liorem vitam.*

HÆ sunt virtutes P. Antonii Iulii,
quarum usque in hanc horam
potuit colligi aliqua distincta recorda-
tio: ex quibus, & compluribus aliis non
ita